Dezvoltare regională

Cooperare pentru dezvoltare

ADR Centru

Buletin Informativ. Martie. 2012

S-a dat START unui nou Apel de Propuneri de Proiecte

Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor vă informează că în conformitate cu prevederile art.10 din Legea nr.438 din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională şi în vederea implementării Strategiei Naţionale de Dezvoltare Regională, de la 27 martie 2012 se anunţă aplicarea proiectelor şi programelor de dezvoltare regională.

Comunicatul dat reprezintă principala informaţie oficială pentru selectarea propunerilor de proiecte în vederea elaborării Planurilor Operaţionale Regionale pentru anii 2013-2015 - documente în baza cărora se vor finanţa proiectele de dezvoltare regională atît din fondul naţional, cît şi din alte surse.

Scopurile aplicării proiectelor şi programelor de dezvoltarea regională sînt:

1. Elaborarea Planurilor Operaţionale Regionale pentru anii 2013-2015.

2. Selectarea proiectelor care urmează a fi finanţate din sursele Fondului naţional pentru dezvoltare regională pentru anii 2013-2015;

În conformitate cu Strategiile de Dezvoltare Regională, proiectele şi programele vor fi aplicate ţinînd cont de următoarelor priorităţi:

- **Reabilitarea infrastructurii fizice;**
- **Susţinerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale;**
- **Îmbunătăţirea factorilor de mediu şi a atractivităţii turistice.**

Devizul general indicativ disponibil, este stabilit pentru fiecare prioritate în

Republica Moldova, or. Ialoveni,
str Alexandru cel Bun, nr 33
Tel.: +373 268 26 560
Fax: +373 268 22 692
e-mail:
office@adrcentru.md
oficiu.adrc@gmail.com
web: www.adrcentru.md

parte, iar mijloacele financiare acordate se înscriu în valorile minime și maxime:

Prioritatea	**Valoarea minimă, lei**	**Valoarea maximă,lei**
Reabilitarea infrastructurii fizice	1 000 000	100 000 000
Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale	250 000	15 000 000
Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice	1 000 000	25 000 000

Aplicanții eligibili pentru finanțare din Fondul național pentru dezvoltare regională sînt:

- **autoritățile publice locale de nivelul I și II**, care vor demonstra abilități de gestionare a proiectelor de dezvoltare regională;
- agențiile de dezvoltare regională pentru proiectele ce nu provoacă conflicte de interese.

Aplicanții sînt încurajați să depună propunerile de proiecte în comun cu mai multe administrații publice locale și alte instituții publice prin formarea parteneriatelor și asociațiilor.

Aplicarea proiectelor şi programelor de dezvoltare regională va fi desfășurată în două etape care constau în:

Etapa întîi: depunerea de către aplicanți a notelor conceptuale de propuneri de proiecte la agențiile de dezvoltare regională, evaluarea și aprobarea lor de către consiliile regionale pentru dezvoltare;

Etapa doi: elaborarea și depunerea cererilor complete de finanțare în rezultatul notelor conceptuale selectate, aprobarea lor de către consiliile regionale pentru dezvoltare.

Durata totală a procesului de depunere a propunerilor de proiecte în cadrul Apelului va avea o perioadă de 4 luni de la data lansării oficiale în care:

- notele conceptuale de proiecte vor fi depuse în termen de 45 de zile calendaristice din data anunțării oficiale a aplicării proiectelor şi programelor de dezvoltare regională (27 martie 2012);
- cererile complete de finanțare vor fi depuse în termen de 60 de zile calendaristice de la data publicării oficiale a listei notelor conceptuale de proiecte aprobate de consiliile regionale pentru dezvoltare.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor îndeamnă potențialii aplicanți să se familiarizeze mai detaliat cu condițiile de desfășurare a procesului și modalitatea de depunere a propunerilor de proiecte prin accesarea site-urilor oficiale ale Ministerului și agențiilor de dezvoltare regională: www.mcdr.gov.md; www.adrcentru.md

Notele conceptuale ale propunerilor de proiecte, iar ulterior și cererile de finanțare, împreună cu documentele-suport vor fi expediate, în termenii prevăzuți, prin poșta recomandată, prin poșta expresă, sau prezentate personal la adresa agenției de dezvoltare regională:

Agenția de Dezvoltare Regională Centru
Republica Moldova, MD-6801
Or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, 33
Tel/fax: 268 2 26 92
e-mail: office@adrcentru.md
www.adrcentru.md

Descărcați INTRUCȚIUNE PENTRU UTILIZATORI

Descărcați COMUNICAT INFORMATIV

Drum renovat pentru locuitorii satelor Bujor și Mirești

Renovarea a 1,5 km de drum, reparaţia a 3 podeţe, amenajarea şi readucerea la profil a 4200 m2 de acostamente sunt rezultatele prevăzute în

cadrul proiectului implementat în localitatea Bujor, Hîncești.Agenția de Dezvoltare Regională Centru în colaborare cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor au lansat astăzi proiectul„Dezvoltarea social-economică a satului Bujor prin renovarea drumului L571 R33-Bujor-Mireşti(km 0+00-km3+200)”.

Obiectivul general al proiectului este îmbunătăţirea condiţiilor de trai a locuitorilor şi majorarea atractivităţii investiţionale a satului Bujor din raionul Hînceşti prin renovarea drumului L571 R33-Bujor-Mireşti(km 0+00-km3+200). Parteneri proiectului sunt primăria satului Mirești și Consiliul raional Hîncești, reprezentanții cărora au asigurat locuitorii că vor depune toate eforturile pentru a vedea cît mai curînd rezultatele prevăzute în cadrul acestui proiect.

Proiectul este finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR). Suma totală a proiectului este de 2.166.673,81 lei,

suma solicitată de la FNDR – 2.166.673,81 lei, ceea ce constă 100% din suma totală a proiectului şi a fost aprobată pentru pentru finanțare pentru anul 2012. Proiectul va fi implementat pe o durată de 16 luni.

Acest proiect este unul din cele 6 proiecte care au fost selectate pentru finanțare în anul 2012, dintre cele 67 depuse la primul apel de proiecte. Partenerii proiectului dat vor fi primăria satului Mireşti şi Consiliul raional Hîncești care au semnat un acord de parteneriat pentru a asigura bunul mers al implementării proiectului.

La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcțiilor şi ADR Centru, reprezentanți ai Consiliului Raional Hîncești, primarii localităților partenere la proiectul dat, reprezentanţi ai societăţii civile şi sectorului privat.

ADR Centru a lansat proiectul „Colaborarea regională pentru îmbunătățirea condițiilor social-economice a s. Sireți, raionul Strășeni”

Agenția de Dezvoltare Regională Centru în colaborare cu Ministerul Dezvoltării Regionale şi Construcțiilor şi Primăria satului Sireți a lansat proiectul „Colaborarea regională pentru îmbunătățirea condițiilor social-economice a s. Sireți, raionul Strășeni”. Directorul ADR Centru, Tudor Meşină a felicitat beneficiarii proiectului, menţionând că acesta este unul din cele 6 proiecte care au fost selectate pentru finanţare în anul 2012, dintre cele 67 depuse. Primarii satelor beneficiare, Vasile Cartiră (Sireţi) şi Lungu Stelian (Roşcani) au menționat că implementarea acestui proiect pentru aceste localități va aduce mai multe beneficii pentru locuitorii acestor 2 sate. Locuitorii s. Roşcani vor avea acces mai uşor la serviciile centrului de medicină din Sireţi; va fi restabilită ruta Sireţi – Roşcani - Străşeni; elevii gimnaziului din Roşcani îşi vor putea continua din nou studiile la liceul din satul vecin, ş.a.

La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcțiilor şi ADR Centru, reprezentanți ai Consiliului Raional

Străşeni, primarii localităților partenere la proiectul dat, reprezentanţi ai societăţii civile şi a sectorului privat. În final a fost semnat acordul de parteneriat între ADR, aplicanți și parteneri, document care va asigura bunul mers al implemetării proiectului.

Obiectiv general al proiectului este realizarea lucrărilor de renovare a drumului Sireţi-Roşcani și stabilirea conexiunii internaţionale Chişinău-Ungheni. Rezultatele implementării acestui proiect presupun reparația capitală a 1,8 km de druml, plobarea gropilor pe o distanță de 254m și renovarea podului de peste rîul Roşcani.

Proiectul este finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR). Suma totală a proiectului este de 10,822,720.00 lei iar suma solicitată de la FNDR – 10,389,812.00 lei ceea ce constituie 96% din costul total al proiectului. Restul 4% din sumă constituie contribuția aplicantului și partenerilor de proiect. Pentru anul 2012 din FNDR au fost alocate mijloace financiare pentru acest proiect în sumă de 9.500.000.00 lei. Proiectul va fi implementat pe o durată de 12 luni.

Acest proiect este unul din cele 6 proiecte care au fost selectate pentru finanțare în anul 2012, dintre cele 67 depuse la primul apel de proiecte. Proiectul dat se încadrează în prioritatea 1: reabilitarea infrastructurii fizice, măsura 3.2: reabilitarea şi modernizarea reţelelor de drumuri existente şi conexiunilor internaţionale.

START aplicării proiectelor din FNDR

Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Dezvoltare Regională Centru au dat start sesiunii de instruire cu privire la specificul Apelului şi condiţiile de finanţare. Primul atelier din cadrul acestei sesiuni a avut loc în raionul Rezina, unde au participat și reprezentanți ai APL de nivel I și II din raioanele Rezina și Șoldănești.

„Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor dorește ca prin intermediul acestor sesiuni toți potențialii aplicanți să se familiarizeze mai detaliat cu condițiile de desfășurare a procesului și modalitatea de depunere a propunerilor de proiecte" a menționat Sergiu Cecan, șef al Direcției relații cu instituțiile de dezvoltare regională. În cadrul atelierului participanții au fost informați despre cadrul general, specificul și etapele de desfășurare a Apelului de Propuneri de Proiecte, instrucțiunea pentru utilizatori, nota conceptuală și cererea de finanțare completă. Pe Regiunea de Dezvoltare Centru sunt planificate 6 astfel de sesiuni:Rezina, Nisporeni. Hîncești, Orhei, Anenii Noi, Călărași.

Amintim că cel de-al II-lea Apel de Propuneri de Proiecte a fost deschis pe 27 martie curent. Acesta se va desfășura în două etape. În prima etapă (27 martie-10 mai), APL-uile de nivel I și II din Regiunea de Dezvoltare Centru vor veni cu o notă conceptuală a proiectului, iar cea de doua etapă va demara după o perioadă de evaluare a notelor conceptuale depuse.

Apelul de Propuneri de Proiecte este organizat cu scopul selectării proiectelor care urmează a fi finanțate din sursele Fondului național pentru dezvoltare regională pentru anii 2013-2015 în domeniul domeniul dezvoltării infrastructurii fizice, îmbunătăţirii infrastructurii afacerilor şi protecţiei mediului și atractivității turistice.

Mai multe informații puteți gasi AICI.

Simpozionul moldo – german în domeniul aprovizionării cu apă, canalizării şi eficienței energetice

Peste 50 de reprezentanți ai mediului de afaceri din Republica Moldova, factori de decizie și 26 de businessmeni din Germania au participat la Simpozionul moldo–german în domeniul aprovizionării cu apă, canalizării şi eficienţei energetice, organizat de Camera de Comerţ şi Industrie cu susținerea financiară a Comitetului de Est al Economiei Germaniei.

La eveniment a participat și directorul ADR Centru, Tudor Meșină, care a prezentat proiectele de succes din acest domeniu, implementate în RDC. Viceministru al Economiei, Ilarion Popa a informat participanții despre situația din Moldova. „Sectorul energetic al RM este dependent în proporție de 95% față de sursele de import. Utilajul din sectorul energetic are o uzură sporită, iar lipsa investițiilor nu permite modernizarea acestuia. De asemenea, și intensitatea energetică este de 2-3 ori mai mare decât în țările dezvoltate”. Viceministrul a prezentat cadrul normativ din domeniu, reformele și acțiunile întreprinse de Guvern în vederea ameliorării situației.

ES Berthold Johannes, Ambasador al Germaniei în Republica Moldova, a spus că este îmbucurător faptul că, prin această activitate comunitatea din Moldova și partenerii de peste hotare colaborează în

domeniul eficienței energeticii, aprovizionării cu apă și canalizării. „Moldova importă cea mai mare parte de surse energetice, de aceea economisirea lor trebuie să fie o prioritate. Identificarea și utilizarea energiei regenerabile este necesar să fie proporțional repartizată pe întreg teritoriul țării. UE, Banca Mondială și diverse instituții financiare oferă suport Moldovei în acest sens, iar implementarea proiectelor respective rămâne o oportunitate pentru țara Dvs".

Printre partenerii ce susțin țara noastră în domeniul eficienței energetice este și Suedia. ES Ingrid Tersman, Ambasador al Suediei în Republica Moldova, a salutat acțiunile Moldovei în vederea implementării standardelor europene pe piața energetică. "Rolul nostru, al partenerilor internaționali, este să susținem principalii actori, inclusiv sectorul privat, pentru a identifica și crea oportunități ce ar face Moldova atractivă pentru investitori".

În cadrul activității au fost făcute prezentări ale ministerelor de profil, instituţiilor şi organizaţiilor ce activează şi prestează servicii în domeniul energetic. În acest context, experți autohtoni și de peste hotare au abordat tendințele dezvoltării în domeniul eficienţei energetice în Republica Moldova, Germania şi UE, experiența germană fiind una din cele mai bune din Europa.

În partea a doua a simpozionului au avut loc întrevederi bilaterale între oamenii de afaceri din Moldova şi Germania. Este de menționat faptul că un asemenea eveniment tematica avut loc în premieră la Chișinău.

La Bălți și-a desfățurat lucrările Forumul economic interregional

La Bălți și-a desfășurat lucrările Forumul economic interregional cu genericul "Promovarea potenţialului economic şi crearea oportunităţilor de atragere a investiţiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord", eveniment la care a participat și directorul ADR Centru Tudor Meșină.

Evenimentul s-a desfăşurat sub patronajul Ministerului Dezvoltării Regionale şi Construcţiilor al Republicii Moldova.

Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, a menționat ca forumul respectiv este o bună oportunitate pentru promovarea potențialului economic al Republicii Moldova. Ministrul moldovean a mai specificat în discursul său că fondurile naţionale sînt limitate, motiv pentru care trebuie să sporim investiţiile străine directe.

În cadrul sesiunilor interactive

participanții au pus în discuție aspectele ale turismului în Regiunea de Dezvoltare Nord a țării, investițiile-cheie pentru economia

regiunii, inclusiv în sectorul transporturilor și infrastructurii drumurilor, în sectorul agroalimentar, în Zonele Economice Libere, precum și necesitatea elaborării Planurilor Urbanistice Generale.

Tot în cadrul Forumului, a fost inaugurată o expoziție tematică privind potențialul economic și investițional din RD Regională Nord. În cadrul expoziției participanții au cunoscut poziția geografică, caleidoscopul locurilor istorice şi landşafturile pitoreşti din regiune, precum și au prezentat un interes deosebit față de serviciile turistice diverse, oferite de raioanele de nord ale țării.

Forumul a reunit peste 200 de participanți, printre care oameni de afaceri din Regiunea Vest a României și din Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova, reprezentanți ai ministerelor din Republica Moldova, membri ai Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare din Republica Moldova, ambasadori, reprezentanți ai Consulatului General al României din Bălți, reprenzentanți ai ONG-urilor din Republica Moldova.

Forumul Economic Interregional Moldo-Român va fost organizat de ADR Nord din Moldova și ADR Vest din România și și-a desfășurat lucrările pe parcursul zilelor de 28-29 martie curent.

Descoperim Regiunea Centru

Rezervaţia peisagistică Saharna, situată în apropierea satului Saharna, raionul Rezina, la o distanţă de 8 km de centrul raional şi 87 km de oraşul Chişinău are o suprafaţă de 674 ha şi o altitudine maximă de 230 m. Relieful, microclima unică, hidrografia, vegetaţia şi lumea animală conferă particularităţi specifice acestui teritoriu, scrie ziarul Cuvântul.

Adresa:

Sfânta Mănăstire Saharna
MD 5431, Republica Moldova,
r-nul Rezina,
e-mail: contacts@manastirea-saharna.md
secretar@manastirea-saharna.md

Arhitectura geologică este constituită din formaţiuni sedimentare calcaroase şi terigene cu vârste diferite. Calcarele, ce formează partea inferioară a secţiunii geologice, adună mai multe varietăţi (detritice, biogene etc.) acumulate în condiţii marine în sarmaţianul mediu. Rocile terigene (nisipuri, prundişuri etc.) sunt de vârstă cuaternară şi s-au format în condiţii lacustre şi continentale. Din punct de vedere structural, calcarul sarmaţianului mediu (11 mln de ani în urmă) aparţine părţii marginale estice a avanfosei Carpaţilor Orientali. Versanţii defileului pot fi comparaţi cu o carte deschisă, iar stâncile versanţilor adăpostesc mai multe peşteri şi grote.

Defileul din această zonă formează, pe alocuri, adâncimi de 170–180 metri. Pădurea este formată din arţari, stejari, frasini, vişini turceşti, cireşi sălbatici, aluni, păducei, măceşi etc. şi găzduieşte mai multe vieţuitoare (căpriori, bursuci, mistreţi, jderi, şerpi etc.). În grote se adăpostesc vulturi şi lilieci.

Râuleţul Saharna (în izvoarele istorice mai este denumit şi Echimăuţi), afluent de dreapta al fluviului Nistru, cu o lungime de 16 km, traversează această arhitectură naturală, coboară pragurile a 22 de cascade şi lacuri mici, formează o microclimă specifică prin bogăţia sa de oxigen. Cascada Voinicului de la Saharna (a doua ca mărime din republică,

după cea de la rezervaţia naturală Ţâpova) are o înălţime de 4 m. Pe locul căderii apa a format o adâncitură de circa 10 m cu un vârtej în interior, numită Groapa Ţiganului.

Perla zonei respective este Sfânta Mănăstire Saharna cu hramul Sfânta Treime (fondată în 1776 de schimonahul Bartholomeu, poreclit Ciungul, Mână-Strâmbă sau Fără o Mână). Complexul monastic este plasat în defileul râuleţului Saharna şi este parte componentă a Rezervaţiei peisagistice Saharna. Această zonă, într-adevăr, pare protejată de o forţă divină. Pe dealul Grimidon (circa 100 m), din proximitatea mănăstirii, se află un loc protejat de o mică capelă în care se află imprimată o urmă de picior – Talpa Maicii Domnului (reconstituită în 1993). Potrivit legendei, atunci când Maica Domnului a coborât pe pământ un picior l-a plasat în acel loc. Cei care se ating de această urmă pot spera la îndeplinirea oricărei dorinţe. Cu ajutorul Ministerului Apărării al Republicii Moldova, pe muntele Grimidon s-au săpat praguri, pentru a facilita accesul spre capelă. Crucea, îmbrăcată cu oglinzi de lângă paraclisul Maicii Domnului, a fost cioplită din lemn de stejar de pictorul local Teodor Malai. Patronul spiritual al sfântului locaş şi al zonei respective este Cuviosul Macarie (numele laic – Mihail Tincu) care a trăit între 1888 şi 1969. A fost canonizat la 21 decembrie 1995, fiind primul Sfânt local canonizat în cadrul Bisericii Ortodoxe din Republica Moldova. Pomenirea Cuviosului Macarie are loc în fiecare an, la 26 mai, iar în incinta bisericii de vară Sfânta Treime (sfinţită în 1821) se află moaştele întregi ale Cuviosului Macarie.

În contextul în care s-ar realiza un top al celor şapte minuni ale Republicii Moldova, Rezervaţia peisagistică Saharna s-ar îngloba, indubitabil, în acest palmares. Zona în cauză merită să fie inclusă şi în Lista Patrimoniului Mondial, administrată de UNESCO, ca monument mixt – cultural şi istoric.

Mănăstirea, defileul, pădurea, cascadele şi Groapa Ţiganului au inspirat prozatori, poeţi, filosofi, publicişti, cineaşti, pictori, fotografi etc., din această cauză Rezervaţia peisagistică Saharna a fost denumită Mica Elveţie a Basarabiei.

Sursa: www.stirilocale.md

Acest buletin informativ este elaborat de către Agenția de Dezvoltare Regională Centru

Agenția de Dezvoltare Regională Centru este o instituție publică necomercială, creată pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare regională.

Agenția își desfășoară activitatea pentru cele 13 raioane cuprinse în Regiunea de Dezvoltare Centru (RDC), și anume: *Anenii Noi, Călăraşi, Criuleni, Dubăsari, Hînceşti, Ialoveni, Nisporeni, Orhei, Rezina, Străşeni, Şoldăneşti, Teleneşti, Ungheni.*

Pentru informații suplimentare contactați:
Serviciul de presă al ADR Centru
Responsabil de comunicare: Natalia Cojocaru
Tel:/fax: +373268 2 26 92
www.adrcentru.md
e-mail: comunicareadrc@gmail.com